I. N. I.

DISSERTATIO MEDICA PHYSIOLOGICA

DE

CERUMINE,

RECTORE UNIVERSITATIS SALANÆ MAGNIFICENTISSIMO,

SERENISSIMO PRINCIPE AC DOMINO,

DOMINO

GUILIELMO HENRICO,

DUCE SAXONIÆ, IULIACI, CLIVIÆ, MONTIUM, ANGARIÆ ET WESTPHALIÆ, &c.

ILLUSTRIS FACULTATIS MEDICÆ CONSENSU,

PRÆSIDE

ERNESTO HENRICO VVEDELIO,

PHIL. ET MED. DOCTORE, HUIUSQUE PROFESSORE PUBLICO EXTRAORDINARIO, MEDICO PROVINCIALI SAXO-VINARIENSI, CIVITATISQUE IENENSIS PHYSICO,

Patrono, Præceptore ac Hoſpite ſuo, plusquam filiali obſeruantia æternum deuenerando,

publico Eruditorum Examini propoſita

a

IOHANNE CHRISTIANO Grav/

Rômhildenſ. Franc.

IN AUDITORIO MEDICO,

horis conſuetis,

A. D. Maii, CIↃIↃCCV.

JENÆ, LITTERIS CHRISTOPH. KREBSII.

VIRIS

Magnifico, Excellentissimis, Admodum Reuerendo, Consultissimo atque Amplissimis,

DN. GEORGIO WOLFFGANGO WEDELIO,

Hæreditario in Schwartza/
Medicinæ Doctori per orbem famigeratissimo,
Comiti Palatino Cæsareo splendidissimo,
Consiliario & Archiatro Ducali Saxonico,
ac Theoretices Professori Publico Ordinario Grauissimo,

vt &

DN. ERNESTO HENRICO WEDELIO,

Philosophiæ & Medicinæ Doctori celeberrimo,
Huiusque Professori Publ. Extraordinario dignissimo,
Medico Prouinciali Saxo-Vinariensi, Ciuitatisque Ienensis
Physico meritissimo,

nec non

DN. VALENTINO SVTORIO,

Serenissimi Ducis HENRICI Confessionario dignissimo,
Consiliario Ecclesiastico integerrimo,
Superintendenti ac Pastori Römhildensium vigilantissimo,

denique

DN. IOHANNI GEORGIO EICHLERO,

Præfecturæ Sax. Duc. Coburg. Secretario dexterrimo,
Patrueli Honoratissimo,

DOMINIS, PATRONIS, PROMOTORIBVS, AC FAVTORIBVS PLVSQVAM FILIALI OBSERVANTIA COLENDIS,

DISSERTATIONEM HANC
In sui de meliori nota commendationem, & ad grati animi significationem,
deuote ac summa submissione offert
IOHANNES CHRISTIANVS Graw.

PROOEMIVM.

MAxima eſt naturæ amplitudo & inexhauſta vaſtitas, vt nulli hominum liceat omnia, quæ ad eam ſpectant, ſpecialius perquirere, & ſufficienter cognoſcere, quin plura penitus ignota & abſcondita maneant. Nonnulla etiam, quamuis obuia, tanquam vilia negliguntur, in quibus tamen tam producendis quam impendendis miranda naturæ virtus emicat.

Quis in microcoſmo ſolum, ipſo ſcilicet homine, eiusque corpore omnia patefacta afferat, vt nihil amplius indagandum reſtet? Cum in eo etiam occurrant, quæ non quidem ignota penitus, neque tamen multum æſtimata vulgo vilipenduntur, quorum cognitio medico inprimis tum vtilis tum neceſſaria exiſtit.

Huius rei exemplum ſuggerit CERVMEN in auribus reperiundum, cuius a plerisque nulla prorſus fieri ſolet mentio. Operæ pretium itaque nos facturos arbitramur, ſi eius naturam & vſum pro ingenii tenuitate & viribus explanauerimus, ad quod feliciter exequendum Diuini Numinis gratiam & auxilium deuotis precibus exoramus.

§. 1.

CErumen, aliquibus cerimen dictum, recentius, ast medicis vsitatum, vocabulum, vnde nominis ratione deriuetur, videtur nobis a similitudine substantiæ, vel coloris potius, quem cum cera flaua commune habet, ita appellari, vt dicatur quasi cerosus, vel cereus humor. Ordinarie enim instar ceræ flauescit, spissamque habet consistentiam, licet aliquando, vt in cera quoque, color magis minusue flauus, imo albicans interdum appareat.

§. 2. Æmulatur cerumen vnguentum in officinis citrinum appellatum, imo pinguedinem, adipem vel axungiam flauescentem refert, vt non immerito Germanis Ohrenschmaltz appelletur. Nec inepte quoad consistentiam cum zibetho comparari potest.

§. 3. A plerisque, veteribus cumprimis, vt *Plinio*, ipsoque adeo *Cicerone* sordium aurium nomine venit cerumen. Hic enim *libr. II. de Nat. Deor. cap. 57. p. 165.* dicit: prouisum est etiam, vt si quæ minima bestiola conaretur irrumpere, in sordibus aurium tanquam in visco adhæresceret. Attamen sordes aurium aliæ quoque, ab hoc humore cereo diuersæ habentur, quæ non tam in meatu auditorio, quam plicis illis & gyris auricularum; & post aures quandoque colliguntur.

§. 4. Græcis etiam dicitur κυψελὶς, & κυψέλη, quo vltimo vocabulo alueare apum e vimine aut stramine plexum proprie notatur, nec non interius auris foramen, & tandem sordes, quæ in eo colliguntur. Et hocce significatu reperitur apud *Alexandr. Aphrodis. libr. II. Problem. p. m. 321.* Prius autem nomen κυψελὶς alueum, vt & cistulam significat, & hinc itidem ad sordes aurium notandas transfertur. Appellatur quoque ipsis, *Hippocrati* inprimis & *Galeno*, aliisque, ὤτων ῥύπος, vt plura Synonyma taceamus.

§. 5. Definitur autem cerumen, quod sit humor excrementitius, falino-fulphureus, fpif... lentus, tenax, amarus, flauefcens, biliofus, vaporis ...cie e glandulis cartilaginum aurium in meatu auditorio exfculptis per poros fenfim exudans, condenfatus & collectus, ad fenfus ἐνέργειαν.

§. 6. Inter humores refertur cerumen, quoniam non tantum originem habet ex humoribus, verum etiam quod ordinarie quandam humiditatem actu offerat, qua digitis aliisque inftrumentis & corporibus folidis, nec non ipfis parietibus meatus auditorii adhæret. Nec obftat, quod minus ille humor diffluat, liquidioremque fe exhibeat, cum magis & minus neque hoc cafu fpeciem variare poffint, amiffa fcilicet per accidentalem exiccationem propter moram fua, qua primitus gaudebat fluxilitate.

§. 7. Pertinet vero cerumen ad humores excrementitios, quia neque totum, neque aliquam partem corporis nutrire poteft, fed potius e fero & fanguine, ceu humoribus alimentariis & fecernitur & excernitur. Illud folum inquirendum reftat, vtrum ad humores excrementitios vtiles, an ad inutiles potius referendum fit aurium iftud excrementum.

§. 8. Inutilibus excrementitiis adfcribendum videri poterat, quia iftius vfus non ita corpori humano eft neceffarius, quin citra magnum fanitatis difpendium aliquando plane deeffe poffit: Attamen inter vtiles potius referendum illud effe ftatuimus, quod vfu aliquo tum in ipfa aure, tum alibi non omnino careat, vt infra explicabitur.

§. 9. Reliqua prædicata differentiam ceruminis ab aliis humoribus excrementitiis fuggerunt, quæ coniunctim fpectata id inprimis faciunt; quamuis enim & fputum, & mucus narium, vt de aliis iam nihil dicamus, aliquando fpiffitudinem, lentorem & tenacitatem habeant; rarius tamen paulo vel nunquam fimul cum his amaritiem & flauefcentiam, coniunctam oftendunt: vti præterea loco fecretionis maxime differre eadem eft in propatulo.

§. 10. Scaturigo generalis ceruminis eſt ſuperficies parietum canalis, quem meatum auditorium appellant, cuius ope ſonori radii ab externa aure collecti ad interiora auditoria deducuntur. Quemadmodum autem ille meatus eſt cartilagineus, exterius cutis & cuticulæ integumento veſtitus, ita in ſpecie papillulæ cartilaginum & pori cutis extus hiantes, & pilis tenuibus ſtipati aurium illud excrementum emittunt.

§. 11. Vnde autem tanquam e fonte cerumen proueniat, aſſerimus, eundem etiam huncce humorem excrementitium proferre, qui communis eſt aliis producendis; adæquate ſcilicet ipſa maſſa ſanguinea, quæ ex ſanguine & ſero componitur, quemadmodum proximum fontem lympha conſtituit.

§. 12. Terminus a quo non eſt venter infimus, niſi remotiſſime. Etſi enim in eo prima fit coctio, quæ reliquarum coctionum omnium, indeque prouenientium excrementorum quaſi baſis & fundamentum exiſtit: eo ipſo tamen facile patet, quod, cum cerumen ad primæ coctionis recrementa non pertineat, ex infimo ventre, ventriculo & inteſtinis iſtud ad aures amandari merito ſit negandum; intercedente quippe ſecunda demum coctione illud producitur. Nec etiam reliqua inferioris ventris viſcera ſanguinis depuratoria iſtud huc protrudunt, officio ſaltim ſuo, cui deſtinantur potius, quam remotiſſimorum locorum excrementis elaborandis inſeruientia.

§. 13. Quod cerebrum attinet, remote & ſecundario ſaltem cerumini producendo confert, non quod a cerebro peculiares viæ, vel ductus ad auditorium meatum abeant, & cerumen ſic ſeponant, cuiusmodi adhuc ſunt incogniti, ſed quoniam ad ſpiritus animales e vitalibus cohobandos ſanguis defecatior requiritur, qui tum aliis in locis, tum hic etiam a recrementis ſuis purgatur.

§. 14. Ab aure interna quoque prouenire cerumen ex eo affirmari poſſe videtur, quod meatus auditorius ad au-

rem

rem internam ab aliquibus referatur, cum non pertineat ad auriculam, sed quasi medium sit inter hanc & cauitates internas. Ne itaque in hisce humidum vnctuosum cum sanguine allatum tam sonorum reflexionem & multiplicationem, quam fibrillarum membranæ neruea expansæ motum impediat, in ista quasi anticamera illud secernendum erat, cum ibi commodiorem locum, nec non vsum aliquem, vt inferius suo loco recensebimus, inueniat.

§. 15. Ea autem nostra non est sententia, quod ex cauitatibus interioribus post tympani membranam in osse petroso reconditis cerumen in meatum auditorium protrudatur, neque etiam statuimus, istud pro recremento tantum tertiæ coctionis, quæ nutritionis causa vt in singulis partibus, ita & in auribus fieri creditur, tanquam priuatum harum excrementum habendum esse. Sed quod tota massa sanguinea, e cuius vndis secernitur, illud huc mittat & seponat.

§. 16. Cartilagines, quibus meatus auditorius componitur, proximiorem videntur constituere ceruminis terminum, a quo procedit, licet hæ non in se spectatæ ad hoc aptæ satis indicari queant, sed potius glandulæ ipsis insculptæ & præsentes, quarum ope fit e massa sanguinea & huius humoris excrementitii sequestratio.

§. 17. Quemadmodum vero cerumen non ex ipsa cauitate auris internæ procedere paulo ante fuit monitum; ita etiam vicissim constat, hanc non præbere terminum ad quem; neque enim in cauitates aurium interiores excrementum istud cerosum peruenire potest. Extra tympanum quippe deponitur in tuba vel tubo auditorio, siue meatus auditorii interiore parte, quæ quasi anticamera existit auris internæ. Ad hunc itaque locum e massa sanguinea glandularum auxilio separatum per poros cutis instar sudoris cuiusdam prorumpit, & successiue colligitur.

§. 18. Viæ, per quas ad locum iam laudatum pertingit cerumen, non possunt constitui venæ aut arteriæ quædam

pecu-

peculiares; quippe cum omnes potius sanguini vehendo sint dicatæ. Nisi quis communes istas vias intelligat, quæ in & cum sanguine ceruminis materiam ad hunc locum omnino deferunt. Neque tamen ex arteriis immediate istud excrementum aurium ad locum suum protruditur.

§. 19. Minime quoque per neruos cerumen fertur, quippe quorum vsus magis est, substantiam quandam spirituosam subtilissimam instar ætheris ad partes adferre, quæ sensu aut motu voluntario gaudere debent. Atqui cerumen talis non est materia subtilissima, quæ per exilissimos neruorum poros transire possit. Ergo nec viam hi ipsi præbebunt. Vti etiam neutiquam veritati consonum putamus, quod aliqui statuunt, excrementum istud per foramen, quo neruus aurem interiorem subit, procedere.

§. 20. Non denique tympanum rarefactum solum, seu membrana tympani hocce meatui auditorio subministrat, sed proxime illud suggerunt pori insensiles cutis conclusæ meatum illum cartilagineum inuestientis. Hæc enim e papillis glandulosis contexta esse videtur, sub quibus etiam hic sanguis per arterias carotides adductus, & in venulas iterum recipiendus vndulat.

§. 21. Poros istos pro peculiaribus ductibus excretoriis agnoscit celeberrimus Vniuersitatis Altdorffinæ Professor D. *Ioh. Mauricius Hoffmannus in Idea Machinæ humanæ Anatomico-Physiologica Sect. XXV. pag. 231.* necnon *Verheyen Anatom. Tract. IV. c. 15. de auribus, p. m. 200.* inquiens: Meatum auditorium intus inuestit quædam pellis a cute procedens, cuius per superficiem conuexam sparguntur plurimæ glandulæ, e quibus singulis singuli in illius cauitatem protenduntur ductus excretorii materiam illam flauam & amaram, quam *cerumen* appellant, in eandem cauitatem expuentes.

§. 22. Ad materiam ceruminis explicandam commode huc referri potest, quod *Hippocrates libr. VI. Epid. Sect. V. t. 25.* dicit: τὸ χολῶδες ἀπὸ πίονος, hoc est, *biliosum a pingui.* Hoc ipsum

ipſum enim optime explicare videtur materiam huius auri-um excrementi, quippe quod bilioſum eſt ex pingui, imo & pingue & bilioſum deprehenditur. Bilioſum quidem eſt cerumen a poſteriori, pingue vero magis a priori.

§. 23. Bilioſum eſſe cerumen, & color & ſapor euincunt. Habet enim cerumen colorem flauum, inſtar bilis, vel croceum, quandoque tamen albidiorem paulo, aut pallidum magis. Ex flaueſcente autem colore in hoc ſubiecto non ſolum bilioſum, ſed & pingue ſulphureum illud eſſe colligi poteſt, quum liquores ſulphurei pingues v. gr. pinguedines vel olea, quæ dum recentia ſunt, limpida & absque colore apparent, vetuſtiora reddita viſcedinem atque flauedinem quandam contrahant, quemadmodum quædam ab initio flaueſcentia viſa ſucceſſu temporis omnem iſtum colorem deponunt, & alba limpidaque penitus euadunt; quæ coloris diuerſitas & mutatio in huiusmodi ſulphureis, inprimis ſalibus particulas ſulphureas colorificas vel expandentibus, vel deprimentibus adſcribenda videtur, vt hinc diuerſis poris redditis diuerſa lucis illabentis fiat reflexio.

§. 24. Sicut etiam bilis eſt amara acriuſcula, ita idem ferme ſapor in cerumine occurrit, niſi quod propter pingues magis admixtas particulas, & conſiſtentiam ſpiſſiorem non ita prompte, vti bilis poris linguæ ſeſe inſinuare, & tanta cum ἐνέργεια ſaporem amarum papillis eiusdem nerueis communicare poſſit.

§. 25. Quemadmodum e chimicorum ſententia ſapor dulcis prouenit a particulis ſulphureis temperatis, obuoluentibus ſpicula acuminata ſalina acida, vt demulcens, blandus motus papillarum neruearum linguæ inde fiat; ambuſtis autem per calorem accedentem particulis ſulphureis etiam dulciſſima quæque amaritiem quandam contrahunt, exemplo mellis, mannæ, ſacchari, aliorumque: ita etiam ſimili ratione in corpore humano non tantum bilis generari, ſed & bilioſa amaricantia quæuis, & hinc ipſa cerumina fieri videntur.

§. 26. Teſtatur id ipſum *Ioh. Argenter. comm. II. in Art. med. Gal. p. 338.* ita inquiens: Ex aſſatione res amaras fieri, & tandem ſalſas docet mellis coctio, & bilis generatio, cui cum ſimillimum, ſit hoc excrementum, nequaquam diſſimilem habebit generationem. (Licet terream alimenti portionem ita hic aſſari ſtatuat.) Aſſatio vero illa nec in cerebro, nec in auribus fit, ſed in ſanguine; neque obſtat, quod in aliis partibus ſordes amaræ aut ſalſæ ſecundum naturam ſeparari minus obſeruentur.

§. 27. Sanguis, humor maxime ſulphureus, præter ſalinas plurimis pinguibus, adeoque & dulcibus gaudet particulis, quæ propter continuatum calorem, etiamſi mitiorem, motumque intrinſecum perpetuum non poſſunt non ex parte quaſi amburi, vel alterari vt amareſcant, nec non flaueſcant, præſertim conuenienti loco ſeparatæ, vt vno verbo e pingui biliofum fiat. Huiusmodi autem cerumen quoque exiſtit, vt de eo *Williſius libr. de Anima brutor. cap. 15. pag. m. 108.* recte dicat: Hæc flaua amurca eiusdem procul dubio indolis eſt, ac ea, quæ in veſicam felleam deſtinatur.

§. 28. Vehiculum harum particularum ſanguinis ſulphurearum lympha conſtituit, quæ ipſa propterea vnctuoſa dicitur. Vbicunque igitur vnctuoſitas huius non impenditur, exuperans inprimis, ibi a natura ſeponitur, & quidem dum adhuc blanda & temperata exiſtit, abit in pinguedinem amiſſo motu, circa inteſtina, & alia loca paſſim condenſata, ambuſtæ vero particulæ pingues aliis in locis ſecretoriis ſeparantur, vt in hepate, renibus, nec non ſub axillis, partibusque aliis vliginoſis, per poros cutis cum humido iſto vehiculo dilutæ & excretæ.

§. 29. Hæc ita ſe habere flaueſcens color, & alia phænomena in eiusmodi excrementis obuia teſtantur, vt enim de vrina nihil iam dicamus, cuius color omnino bili adſcribendus, vt alibi a nobis demonſtratum eſt, vel ipſe ſudor ſub axillis concluſus coloratur quoque, & a reliquo differre videtur,

detur, amarus & ipse existens, qui etiam lympha euaporata spissatur, vt densatus coloratus, odoratus, vnctuosus remaneat.

§. 30. Visitur id in indusiis ex albissimo linteo confectis, quæ si diutius gestentur, iis in locis præsertim, vbi copiosior e corpore sudor emanare solet, ab eodem flauescente bilioso colore tinguntur, & tactui quoque quandam vnctuositatem offerunt. Exhalante quippe diluente humido pingue quiddam remanet. Eodem ergo ferme modo sese res habet cum cerumine.

§. 31. Sulphureas plurimas constituere cerumen particulas ex hactenus dictis clarum est. Sed nec salinæ partes ipsi erunt denegandæ, cum sapidum existat, sapore amaricante bilioso præditum; omnis vero sapor chimicis rectissime a salibus prouenire statuitur. Quales autem istæ sint particulæ salinæ si inquiratur, respondemus, eas esse partim alcalicas volatiles vrinosas, partim fixas, acidasque. Quamuis enim propter paucitatem, qua colligitur istud excrementum cerosum, minus liceat destillationem eiusdem aut alia experimenta instituere, vt per chimicam analysin istius elementa & principia reliqua distinctius pateant: quoniam tamen in aliis excrementis humani corporis eadem inesse salia deprehendimus, ipsaque lympha & sanguis, e cuius vndis illud secernitur, eiusmodi abundant, idcirco probabile videtur, nec cerumen iisdem destitui.

§. 32. Dum volatiles inesse particulas monuimus, eo ipso etiam mercuriales intelligimus. Est quidem cerumen ordinarie minus odorabile sibi relictum, igni vero admotum vt amburatur, fœtentem quendam odorem spirat, qui ab empyreumate particularum sulphurearum, vna cum mercurialibus exhalantium prouenit.

§. 33. Adsunt etiam in cerumine partes terreæ basin & corporaturam reliquis præbentes, nec non aqueæ non paucæ, quæ scilicet primitus vehiculum reliquis constituebant, de-

inceps autem sub sulphurearum tutamine ab vlteriori euaporatione fuerunt prohibitæ, id quod e sequentibus facile potest colligi. Adsunt enim hic etiam lymphæ colatoria, glandulæ scilicet, quarum ope hæ partes excrementitiæ e massa sanguinea separantur, per poros cutis, vel ductus excretorios in meatum auditorium cum isto vehiculo transpirantes, quo maximam partem exhalante illæ postea successiue spissam acquirunt consistentiam.

§. 34. Quid? quod etiam aures lymphæ vitia solent luere, vt in lue venerea, febribus ardentibus aliisque similibus casibus, in quibus haud raro materia vitiosa morbifica ad hasce glandulas detruditur, ibi στάσιν facit, & varia symptomata producit, vt varos & vlcuscula alia circa glandulas hasce enata taceamus. Hinc in aliquibus solenne quasi est, vt ichor certo tempore copiosus ex auribus profluat, in aliis exulceratio fit, & pus per hancce viam emanat. Ergo omnino non dubitandum est, quod aqueæ particulæ ad cerumen constituendum concurrant & requirantur. Id quod etiam furfures exigui coniuncti testantur, qui lympha penitus exiccata, a reliquis concrescentibus videntur habere originem.

§. 35. Ita in infantibus, adnotante celeberrimo *Pechlino libr. II. obseru. XLVI. p. 322.* cerebri purgamenta etiam in aures cum prima ætate recidere solent, vt fonticulus fit quasi naturalis, in quem serum confluit, caput a periculosis epilepsiæ & catarrhorum affectibus liberans. Idem quoque monet, quod copiosius in quibusdam affluens cerumen vitiatæ a frigore texturæ indicium sit. Notum enim est, quod frigus poros obstruens transpirationem inhibendo serum fundat, vt ad glandulas alias excretorias copiosius irruat & secernatur, vnde coryza & catarrhi proueniunt; nihil itaque impedit, quo minus aliquando in dispositis præsertim ad glandulas meatuum auditoriorum ob eandem causam feratur.

§. 36. De aliquibus autem solum, minus de omnibus infantibus illud, quod paulo ante dictum est, intelligendum esse,

quoti-

quotidiana docet experientia neque obstat, quod diæta humidiore gaudeant. Habent quippe & infantes, vt ossicula auditus perfecta & solidiora, reliquis ossibus adhuc mollioribus, & quasi cartilagineis existentibus, ita quoque cerumen spissum, velut adultorum esse solet, quod in auribus eorum colligitur, exceptis iis, quorum aures ichore seroso profluente madere magis consueuerunt.

§. 37. Quod *Hippocrates IV. aph. 41.* de sudore multo docet, quod indicium sit copiosioris alimenti assumpti, dum inquit: *ἱδρὼς πολὺς ἐξ ὕπνου ἄνευ φανερῆς αἰτίης γινόμενος, τὸ σῶμα σημαίνει, ὅτι πλείονι τροφῇ χρέεται.* hoc est, *sudor multus per somnum citra causam manifestam factus copiosiore cibo corpus uti significat:* hoc ipsum commode etiam ad ceruminis prouentum applicari posse arbitramur. Quemadmodum enim hoc etiam instar sudoris cuiusdam condensati & inspissati se habere iam fuit monitum, ita gulones, & qui plus lautiusque comedunt atque bibunt, plus ceruminis exhibere videntur. Copiosius enim alimentum assumptum non potest non etiam copiosiora excrementa gignere, locis conuenientibus e corpore iterum eliminanda. Propterea *Helmontius Custod. errant. §. 23. pag. m. 249.* dicit: Amarum quod aures sudant, exiguum est beneualenti, estque exhalatum vltimæ digestionum periodo. Beneualentes autem sunt, qui corpus nimio cibo, non obruunt, vti ab excrementis plurimum cumulatis facile sanitati detrimentum importatur.

§. 38. Odorem quod attinet ceruminis natiuum, seu naturalem, vix perceptibilem & ferme nullum esse supra innuimus, vbi diximus, quod istud excrementum sibi relictum minus sit odorabile. Quodsi autem a statu naturali recedat, omnino aliquem exhibere solet, eumque non vniusmodi odorem, prout particularum salino-sulphureo-mercurialium diuersa accidit inter se inuicem dispositio & modificatio.

§. 39. Ita supra laudatus Celeberrimus *Pechlinus l. c.* Cerumina castorium referre cum substantiæ modo, tum odore ob-

obſeruauit. *pag. 322.* Ita in ſcorbuticis inprimis, vbi putrilago lymphæ adeſt, putidus odor, ſiue fœtor etiam huius aurium excrementi poteſt accidere. *ἅπαν γὰρ σηπόμενον κακῶδες, quicquid enim putreſcit*, in animali ſaltim genere, *male olet*: Vti & ſudor ipſe tum totius corporis, tum inprimis pedum in aliquibus fœtidiſſimus occurrit, & moleſtiam haud raro creat adſtantibus. Exemplum aurium fœtoris menſtrui refertur *Ephemer. German. Dec. II. Ann. VII. Append. pag. 157.*

§. 40. Etſi naturaliter cerumen amaricantem ſaporem exhibere ſolet; obſeruauit tamen *Hippocrates*, aliquando illud præter naturam dulceſcere, quod pro malo habet omine. *Libr. VI.* enim *Epidem. Sect. V. t. 35.* inquit: *Ἀνθρώποις ὁ ἐν τοῖσιν ὠσὶ ῥύπος, ὁ μὲν γλυκὺς, θανάσιμος, ὁ δὲ πικρὸς, οὔ. Hominibus ſordes in auribus, dulcis quidem lethalis, amara vero non.* Hoc Hippocratis teſtimonium licet ob defectum experimentorum, non ita facile propter nauſeam inſtituendorum, certa experientia minus comprobatum videatur; Etenim fortaſſis, inquit *Galenus*, quiſpiam ægrotus ipſe auris ſordem deguſtare ſuſtinuerit, medico autem id præcipere turpe atque nefarium fuerit. *comm. V. in libr. VI. Epidem. Hippocr. n. 19. pag. m. 377.* Fidem tamen Hippocrati in eo propterea non ſtatim denegandam eſſe aſſerimus, cum ipſemet experientiam, procul dubio ſeruis ad eam explorationem adhibitis, habuerit.

§. 41. Exemplum quoque iam laudatæ *Ephemer. Germ. Dec. II. Ann. III. Obſ. 91. pag. 192. ſeq.* offerunt, in phthiſico quodam iuuene adnotatum, qui pridie ante mortem digito in aurem ſiniſtram immiſſo ſordes exemptas, guſtauerat, & non obſcuram dulcedinem in iis perceperat, altero die mortuus.

§. 42. Nec ratio deficit, qua ſaporis mutatio in cerumine, & inde deſumendum inſtantis mortis præſagium explicari poteſt. Nam receſſus maior a ſtatu naturali, & archei ſiue ſpirituum inducta debilitas ſic ſignificatur, vt excrementa biliosa non amplius poſſint ad loca conuenientia protrudere, non ſecus ac in febribus acutis vrinæ limpidæ albi-

cantes

cantes pessimi sunt indicii, vnde fatiscente natura & succumbente æger ipse moritur. Idem nobiscum sentit *Ludou. Duret. Comm. in Coac. Hippocr. p.570.* inquiens: Mortiferæ vero ducuntur sordes aurium, quæ dulce sapiunt, vt alienæ a conditione naturæ, per quam amarescunt. Clarum autem, *l. c.* ait *Galenus*, non alio tempore aurium sordem fieri dulcem posse, quam quo cerebrum ægrotat. Naturaliter enim amara videtur: atque ideo ipsam dulcem liquescente cerebro fieri dicunt. Elegans quoque in *Cassii problematibus* hac de re locus occurrit *n. 32. pag. m. 343.* ita se habens: *Διὰ τί αἱ κυψέλαι φύσει πικραὶ, γλυκεῖαι γίνονται ἐπὶ τῶν ἀπολλυμένων; ὅτι δεικνύουσι πολλὴν τὴν ἐπὶ τὸ ἐναντίον ἐκ τοῦ κατὰ φύσιν μεταβολὴν, μάλιστα τοῦ κηρίου τοῦ γλυκέος, καὶ τοῦ πικροῦ ἀκριβοῦς ὑπάρχοντος.* Quare cerumina natura amara, dulcia fiunt in morientibus? Quoniam magnam in contrarium e statu naturali mutationem indicant, maxime fauo dulci, & amaro exquisito existente.

§. 43. Consistentia ceruminis media est inter siccam & humidam, siue solidam & liquidam; spissum enim naturaliter illud existere deprehenditur, vt e superioribus dictis patuit. Haud raro tamen ab hacce natura media recedit ad alterutrum extremum vergens, ita vt vel liquidius vel solidius iusto existat.

§. 44. Liquidiorem consistentiam cerumini conciliat affluxus & effluxus humidi aquei serosi, vel ichorosi, vt de pure & sanguine per aures aliquando extillantibus hic nullam mentionem faciamus. Diluuntur quippe particulæ ceruminis spissiores eiusmodi liquidis per istius loca prodeuntibus, vel potius non inspissantur liquidæ, copiosiore humido haud ita facile difflando, antequam foras istud excrementum profluat, vtplurimum acredine maiori simul coniuncta.

§. 45. E contrario solidius interdum atque durius euadit cerumen, humido vehiculo nimis euocato seu euaporato, quo casu membranæ tympani aliquando instar cutis indu-

ratæ

ratæ istud opponitur, vt sensus auditus penitus ab eo impediatur. Hunc in finem *Pechlinus l. c. pag. 323.* refert: in Hollandia hominem paganum plurimas & conclamatas surditates a ceruminum inexpugnabili duritie natas clystere auriculario, ex herbis balsamicis emollientibusque conflato, felici & insolito exemplo curasse. Sed & *Galenus* iam *libr. de Compos. med. sec. loc. lib. III. cap. I.* clysteris auricularis mentionem facit, cuius verba quoque citat *Alexander Trallianus lib. III. cap. 2. pag. m. 175.*

§. 46. Hoc modo emolliri, & expurgari sic cerumen posse experimenta quædam confirmant, quibus constat, cum liquoribus aliquibus magis, cum aliis minus dissolui & misceri posse aurium istud excrementum, vt vna pateat, non absolute pinguem quandam illud existere substantiam. Primo enim igne leni adhibito mollius quidem redditur, ast non penitus liquatur instar ceræ vel pinguedinis, sed a fortiori tandem cum strepitu amburitur. Secundo cum menstruis sulphureis prius illud idem accidit, v. gr. cum oleo amygdalorum emollitur paulo, non autem plenarie dissoluitur; cum oleo 🜍to anisi adhuc magis molle euadit & partes discontinuantur, vt & cum spiritu vini rectificato, & spiritu salis ammoniaci vinoso, in quibus aliquo modo diluitur. Tertio vero cum spiritibus acidis, vt spiritu nitri, nec non cum lixiuis, vt oleo tartari per deliquium non miscetur, sed conglobatur. Quarto denique optime soluitur cerumen & prompte miscetur cum aqueis, aqua simplici, aqua rosarum, ipsa saliua &c. nec non cum spiritu salis ammoniaci vrinoso, ita tamen, vt turbidus paulisper liquor & albicans reddatur.

§. 47. Cum ipso zibetho etiam optime subigi & misceri aurium istud excrementum, sed non ad dolum faciendum, potest. Maxime igitur substantia huius conuenire videtur cum melle veteri, quod paulo spissius redditum suam amisit pelluciditatem, nisi quod plura filamenta minima instar pilorum exilissimorum illi admixta obseruentur.

§. 48.

§. 48. Caufa ceruminis efficiens merito ftatuitur calor naturalis maffæ fanguineæ, totiusque corporis, & quidem efficit hic ipfe cerumen tum remotius, tum proximius. Illud præftat, quatenus particulas fanguinis fulphureas, dulces, pinguesque continuata quafi digeftione & mora affat & amburit, vt amarefcant & biliofam naturam induant, poftea loco conueniente fecernendæ.

§. 49. Calor natiuus autem proximius ad ceruminis productionem concurrit, quatenus non folum vniuerfalis eft difflans, & in toto copore per poros cutis continuam tranfpirationem præftat, fed in fpecie quoque in cauitate meatus auditorii vtriusque fimilem difflationem facit, vt hic etiam continuo tranfpirent vapores & fuligines, quamuis refpectiue hic paulo rarior, quam in quibusdam aliis corporis partibus eadem contingat.

§. 50. Fit igitur hoc in loco exfudatio vaporofa, eaque continua in cauitate conclufa: continuatus enim fanguinis & lymphæ motus circularis ad has quoque partes pertingit, nouamque femper affert materiam aptam, quæ ibi poffit eliminari. Neque obftat cutis denfitas, quæ quidem euaporationem modificat, non tamen penitus exitum fuliginibus hoc loco biliofis denegat, vt per poros eius excrementum iftud excernatur.

§. 51. Accedit fotus continuus particularis ob receffum intimiorem, cuius ope cutis pori magis patentes feruantur, cum alibi haud raro frigore conftricti occludantur, vt impeditam tranfpirationem exhibeant; hic autem frigus magis etiam ceruminis ope arceatur. Eftque infuper calor ille dilatans poros partim internus, quem natiuum paulo ante diximus, partim externus a capillis, tegmine capitis &c. reflexus, quo auditus organa fouentur.

§. 52. Plurimum omnino ad ceruminis fecretionem conferunt glandulæ, pororumque, vt & ipfius cauitatis meatus auditorii mechanica conformatio, per quam fanguis aliique humores excluduntur, quo minus exeant naturaliter, tranfitum

inuenientibus solis particulis biliosis subtilioribus, in sanguine appulso existentibus.

§. 53. Glandulæ procul dubio ita se hoc loco habebunt, vt in hepate, licet non ita coaceruatæ sint, vt simile viscus, ac est hepatis, hic exhibeant. Similis enim ferme materia, biliosa scilicet, hic secernitur. Et vbicunque est separatus humor similis alteri, ibi etiam similes pori requiruntur, per quos ille transcolatur. Hoc est, talem configurationem habere debent pori, qualem particulæ transituræ reliquis exclusis postulant.

§. 54. Cauitas meatus auditorii ad collectionem κυψελίδος ita confert, vt absterſio continua, quæ aliis in locis planioribus fit, hic impediatur, cum ordinarie nihil, quod imbibere possit vapores transsudantes, attingat istum locum, vbi excrementum aurium colligitur. Ergo illud ibidem relinquitur, & coagmentatur, donec instrumentis commodis eximatur.

§. 55. Nulla quidem ibi libera perflatio accidit, vt in aliis locis siue partibus, vt omne quod exhalat, in auras prompte abeat, & penitus dissipetur; nihilominus tamen lympha tenuior solum dimittitur, vt partes sulphureæ atque pingues residuæ magis inspissentur, & debitam cerumen consistentiam acquirat. Patet autem, quod hac etiam ratione calor ad cerumen producendum concurrat, quoniam per ipsum partes tenuiores volatiles aqueæ abiguntur, vt in spissam substantiam illud excrementum abeat.

§. 56. Aqueas siue lymphaticas particulas, vna cum sulphureis, per poros cutis in meatu auditorio vaporis forma simul exire, negandum non esse arbitramur. Neque enim spissiores istæ ac viscidæ ceruminis particulæ absque vehiculo poros exilissimos transire possent, quin facile in istis concrescerent, obstructionem facerent, sibimet ipsisque viam intercluderent. Ergo vt in aliis excretionibus peragendis lympha necessario concurrit, huius etiam hoc loco perpetuum vehiculum requiritur & adest. Neque obstat, quod hocce excrementum respectiue præ aliis minus existat fluxile. Iam enim significauimus, istud vehiculum maiorem partem, postquam egressi sunt

vapo-

vapores in cauitatem meatus auditorii, vlterius in aerem diffIari & absumi.

§. 57. Tardior propterea videtur huius aurium excrementi eliminatio procedere, quia per minimas atomos fit, per transpiratio-nem, vt merito διαπήδησιν quandam hic accidere queamus asserere, dumque moram ibi trahit, quod extrauasatum siue transsudatum est, atque in cauitate quasi conclusum, non potest non pingue quid & βερμῶδες post se relinquere.

§. 58. Quoniam autem in machina vitali sola pororum configuratio vix sufficere videtur, ad separationes & immutationes humorum adeo diuersas exhibendas, tum alibi, vbi adsunt glandulæ, tum etiam hoc loco in meatu auditorio intra ipsarum poros fermentum quoddam hærere putandum est, cuius ope & præcipitatio separandarum particularum excrementitiarum e massa sanguinea, & ad vsum, cui destinantur, accommodatio perficitur. Adeoque & calor & fermentum cerumen faciunt.

§. 59. Licet aurium excrementum respectiue inutile dici queat, partim respectu humorum aliorum excrementiorum, qui maiorem & euidentiorem vsum corpori præstant, partim etiam, quod ipsam sanguineam massam, & partem mandantem concernit, quibus certe cerumen est inutile: non tamen inutile absolute vocari poterit, cum omnino vsus quosdam habeat, qui iam considerandi restant.

§. 60. Quicunque enim humor excrementitius per naturam non penitus a corpore separatur, sed alicubi continuo hæret, & per longius tempus retinetur, ille ob aliquem vsum corpori præstandum retinetur. Quicquid enim prorsus est inutile, illud penitus foras eiiciendum & separandum erat a parte, in qua secretio a reliquis facta est. Iam autem excrementa aurium diutius retinentur, nec nisi instrumentis e cauitate meatus auditorii euacuantur, teste experientia. Quid ergo aliud inde sequitur, quam quod ob vsum aliquem positiuum cerumen e massa sanguinea iis in locis secernatur & colligatur, cum præterea paucitas ipsius arguat, si inutile foret, facilius aliis in partibus potuisse vacuari?

§. 61. Vt igitur non dicamus, cerumen priuatiue vtile esse, quoniam eo rite egrediente sanguis defecatur, & lympha ab onere li-

berata depuratur, vt spiritus puriores degant, & sensus ipsi melius sese exerant; habet certe vsum positiuum, quem ipsi præstat corpori; & quoque ad alia cum eo peragenda adhibetur.

§. 62. Præcipuum ceruminis vsum cum *Nicolao Papinio* statuimus esse illibatam sonorum extrinsecus venientium per aurem ad auditorium neruum translationem. Sicut enim artificiosissima huius organi structura reliqua penitus eo collimat, vt radii sonori collecti ad principale auditus instrumentum, ad intus in ossis solidissimi durissimi atque siccissimi, quod petrosum appellatur, exsculptis cauitatibus, cochlea & labyrintho, membranam nerueam expansam perueniant: sic etiam merito in omnium auribus naturaliter reperiundus liquor spissus meatum auditorium oblinens ad eundem scopum conspirabit.

§. 63. Illibata autem ista sonorum translatio minus commode a ceruminis virtute discutiente ac diaphoretica, qua aerem tenuare, flatusque quoscunque sonorificos & turbatiuos in auras dissipare creditur, deriuari potest, vti hanc illius sententiam pluribus refutat Excell. *Marcus Mappus Dissert. de Aurium Cerumine.* Quamobrem alia paulo ad istum vsum demonstrandum ingredienda erit via, quam potissimum ex vsibus principali isti subordinatis, ad eumque pertinentibus dabimus.

§. 64. Stabilitum est in scholis medicis, quod sanitas in actionum competentium exercendi potentia & integritate consistat, quæ a partium corporis humani non tantum debita conformatione & vnitate, verum etiam inprimis legitima temperie dependent. Gaudebunt ergo & auditus organa præter conformationem artificiosissimam, vnitatemque & contiguitatem requisitam, certa quoque temperie, qualis Omnipotenti Creatori congrua visa fuit, ad sonos partim colligendos & transmittendos, partim etiam percipiendos ordinanda.

§. 65. Quodsi autem horum vna vel altera pars a legitima temperie dimoueatur, ipsam actionem, cui ea destinabatur, lædi necessum est. Muniuit itaque Diuinum Numen partes corporis diuersas diuersimode, vt contra causas externas tam fortuitas, quam necessarias noxam illaturas defendantur, ne ita facile earum constitutio naturalis peruertatur.

§. 66. Ista aurium temperies respectiue magis est frigida & sicca.

ficca. Sicciora enim ad ſonum propagandum & augendum ſunt aptiora, quia ſunt duriora, quæ renituntur propter duritiem ſuam ſonis illabentibus, radiosque ſonoros non ita abſorbent, ſed fortius repercutiunt & reflectunt. Quoniam autem hanc ob cauſam non poterat, vel debebat ſanguis copioſior ad has partes ferri, & in poros recipi, vt in mollioribus accidit, frigidum temperamentum nactæ ſunt aures.

§. 67. Non negamus, aures etiam participare de calido & humido, quia nutriuntur, & communi vita cum reliquis partibus gaudent, & omnino aliqua ſanguinis portio ad eas fertur, vti vel in ipſis oſſiculis auditus poſt membranam tympani ſitis vaſcula ſanguinea detexit celeberrimus Amſtelodamenſis Anatomicus *Fredericus Ruyſchius Epiſt. Anatom. VIII.* vbi tum hæc, tum membranæ tympani, nec non membranulæ internam tympani cauitatem ſuccingentis arterioſa vaſcula depicta exhibet. Neque meatus auditorius e cute & cartilagine conſtans penitus deſtituitur ſanguine per arterias aduecto, & per venas iterum refluo, a quo calor aliquis natiuus his etiam partibus conciliatur. Minor tamen hic ipſe eſt propter paucitatem ſanguinis, vt reſpectu aliarum partium plus ſanguinis recipientium aures magis frigidæ cenſeri debeant.

§. 68. Quo minor autem calor eſt, eo facilius extinguitur etiam in auriculis, vt loco temperiei frigidæ frigida oriatur intemperies, a qua plura mala. Hanc ob cauſam *Ludou. Septalius Anim-aduerſ. libr. VI. §. 104.* optime monet: etiamſi æſtus maximus in auribus fuerit, nunquam frigida applicari debere; Nam, *ait*, cum ſanguinis ſint expertes aures, facile ad ſibi cognatam intemperiem frigidam flecti poſſunt.

§. 69. Admittendus autem in meatum auditorium erat aer externus, qui eſt ſonorum vehiculum & ſubiectum, donec ad tympani membranam appulerint. Iam vero præter alias, quas habet qualitates, frigore inprimis, vt de reliquis iam nihil dicamus, moleſtus eſſe ſolet, imo haud raro noxius. Atqui frigus vti neruis, ita & ſenſibus aduerſum eſt. Hinc aer frigidus conſtringit, fibras cutis criſpat, & nimis exiccando inæquales reddit, σάσιν ſanguinis & humorum infert, ſpiritus ipſos figit, & quaſi coagulat, imo dolorificam, vel moleſtam ſaltim ſenſationem facit, vbicunque cutis tenerior nondum quaſi occalluit.

§. 70. Huiusmodi vero eſt cutis illa, quæ meatum auditorium intus inueſtit, admodum delicata, & cum neruis etiam inſtructa ſit, ſenſu tactus exquiſito gaudens, vti hoc ipſum per experientiam conſtat, quando cum inſtrumento aliquo cerumen extrahitur, vt otalgiam ipſam taceamus. Huic itaque non poſſent non aeris impreſſiones eſſe moleſtæ, & quandoque dolorificæ, niſi contra iſtius iniurias a natura probe munita foret.

§. 71. Tutatur ergo cerumen ipſum auditus organum, & meatum auditorium læuem reddit, transmittendo ſono aptiorem, illiusque elaterem defendit, arcendo aeris externi iniurias, ne moleſtum ſenſum ob intemperiem frigidam, vel reſiccationem nimiam, ſed appulſum molliorem in iſto faciat. Aer enim nudæ cuti meatus auditorii occurrens eſt obiectum improportionatum, quod euadit dolorificum; quemadmodum autem pluribus intentus minor eſt ad ſingula ſenſus; ita etiam triſtis vel moleſta ſenſatio in meatu auditorio diſtrahit ſenſum auditus, vt illibata ſonorum transmiſſio ad neruum auditorium expanſum, & perceptio fieri nequeat.

§. 72. Quicquid ergo intemperiem, & moleſtum ſenſum tactus in organo auditus prohibet, vnaque aſperitatem tollit, & læuitatem infert, illud ad illibatam ſonorum translationem ad aurem internam facit. Hoc autem cerumen præſtat, vt propterea inter humores excrementitios vtiles optimo iure referri debeat, id quod erat demonſtrandum.

§. 73. Vſus igitur ille ſordium aurium, quem ſupra e Cicerone adduximus, ad arcenda inſecta, quem plerique vnice referunt, habendus ſaltem eſt pro ſecundario, cum rarius huiusmodi caſus occurrat. Ita *Williſius de anima brutor. cap. 14. pag. m. 106.* Cerumina, *inquit*, amara arteriolis exudantia ibidem copioſe deponuntur, nimirum vt animalcula, ſi quæ forſan in aurem perreptant, iiſdem inuiſcari poſſint, aut ſaltem amarore tanquam vermes a felle denuo abigantur.

§. 74. Si hunc ſpectemus vſum, comparari poſſet cerumen cum ciliis palpebrarum, quibus oculi ab extraneis inuolantibus defenduntur. Aſt quod vſum primarium concernit, optime conuenit aurium excrementum cum humore illo, qui oculos extrinſecus humectat, & læuigat non ſolum ad motum eorum conſeruandum, ſed & inprimis moleſtam

ſtam ab aëre exſiccationem prohibendam. Vnde ſicut huius, ita etiam iſtius, defectus incommodus & noxius exiſtit, non minus ac abundantia nimia, vel copioſior vtriusque ſecretio, quae ad ſtatum praeternaturalem pertinent.

§. 75. Praeter vſum hactenus recenſitum phyſiologicum ceruminis ab autoribus plures alii partim therapeutici, pharmaceutici ſcilicet & chirurgici, partim mechanici referuntur, quorum praecipuos paucis enarrabimus. Vires ipſi competunt emollientes ob principium ſulphur aqueum, quo iſtud gaudet, & hanc ob cauſam contra verrucas & clauos pedum commendatur.

§. 76. Demulcens etiam leniens & anodynum eſſe dicitur, & ob balſamicam virtutem inter traumatica refertur. Celebris hic commemorandus eſt locus *C. Plinii, Natur. Hiſtor. libr. XXVIII. cap. 4. pag. m. 571.* Morſus hominis, *inquit*, inter aſperrimos quoque numeratur. Medentur ſordes ex auribus: ac ne quis miretur etiam ſcorpionum ictibus ſerpentiumque, ſtatim impoſitae. Melius e percuſſi auribus proſunt: ita & reduuias ſanari. Et *Marcellus Empiricus* vltimum iſtud confirmat, *cap. 18. pag. 111. b.* dicens: Paronychiae, ſtercus ex auriculis impone, & linteolum ſuperalliga, mirabere remedium.

§. 77. Plures ad conglutinanda vulnera, fiſſuras & ſciſſuras cutis, aurium iſtud excrementum laudant eſſe maxime proficuum, propterea illud vnguentis & balſamis vulnerariis admiſcent, vel huiusmodi ex eo conficiunt, quorum variae occurrunt deſcriptiones. Nonnulli ſolum cerumen pro illo ſcopo adhibent, alii cum balſamo ſulphuris, vel etiam balſamo Peruuiano iungunt, vti apud *Iob. Frider. Heluetium Diribitor. Med. c. 16. pag. 108.* exemplum conſignatum extat, vbi monet: ad meliorationem & ampliationem quosdam addere ceruminis vnciae vni balſami de Peru ℥ij. vnguenti dialthaeae ℥iij. & applicare locis affectis ope minuſcularum carpiarum, ſeu linteamentorum pertenuiter raſorum.

§. 78. Iterum alii cum oleo nucis moſchatae, vel etiam oleo nucum iuglandium expreſſo in balſamum traumaticum cerumina redigunt. Ita *B. Ettmullerus Inſtit. Medic. Sect. III. de vulnerariis pag. 421. a.* inquit: Cerumen aurium humanarum vulnera egregie mundificat, nec aliquid in pus creſcere ſinit, cum oleo nucum iuglandium adhibitum, vel ℞. cerum. huius aur. ℥ij. ſacch. ℔j. ʒj. c. ſ. q. ol. expr. nucum iugland. f. Linimentum. Et *Colleg. Pharmaceut. in Schroederum* recenſet vnguentum Agricolae in chi-

rurgia

rurgia parua descriptum, quod prædicat efficacissimum, quo mirabilia breui tempore in inflammationibus, synouiis & suppurationibus præstitit, cuius hæc est compositio: ℞. *cerum. aur.* ℥iij. *facch.* ♄ni ℥ij. ℴℴ *expr. auellan.* *q. s.* M. quod si debeat esse consistentiæ crassioris, super ignem inspissari potest. *Tom. I. pag. 785. b.*

§. 79. Huc denique pertinet, quod *Helmontius* tr. *Alimenta Tartari insontia* dicto: §. 24. *pag. m. 239.* Aurium excrementum, instar flaui vnguenti neruorum punctionis magnum solamen esse afferat. Nec ille vsus reticendus nobis erit, quod cerumen ad illinendam acum in suffusione per cataractæ depositionem curanda, antequam in oculum infigitur, adhiberi soleat. Imo virtus ophthalmica ipsi merito adscribenda, vti *Poppius l. I. Thesaur. med. pag. 93.* ad prurientes oculos eo palpebras inungit, vt ita quasi vnguentum ophthalmicum natiuum constituat.

§. 80. Quemadmodum vero per hactenus dicta patet, vsibus externis pluribus frequentius, nec inconuenienter adhiberi cerumina; ita e contrario propter nauseam interius rarius istud propinari vel assumi monemus, licet morbo regio resistere sordes aurium supra laudatus *Plinius libr. XXX. cap. XI. pag. 753.* doceat.

§. 81. Quoniam etiam ipsi adscribitur virtus discutiendi flatus, a *Schrœdero*, aliisque commendatur in colica; *libr. V.* enim *Pharmacop. cap. 23. pag. m. 811.* ille inquit: Aurium sordes (cerimen) colica laborantibus præsentissimum perhibentur remedium, in potu si assumantur. Nouimus etiam fœminam quandam passione hysterica grauiter & frequenter affligi solitam, quæ cerumine assumpto haud raro leuamen quærere consueuit.

§. 82. Ad vires ceruminis cognoscendas pertinere videtur, quod *Cardanus libr. VIII. de rerum varietate cap. 44. pag. 575.* notat, sordes istas ebrietatem efficere. An autem pondus aureæ monetæ accedat, si sordibus illis moneta quædam ignita inungatur, cuius rei experientia fidem aliquando fecisse *Daniel Beckherus in Spagyria microcosmi cap. 4.* testatur, in medio relinquimus, donec vlterior experientia & ratio illud plenius confirmauerint.

§. 83. Denique nec illud omittendum nobis visum fuit, quamuis itidem vt præcedens, extra forum medicum positum, quod cerumen cuspidi gladii illitum impenetrabilitatem magicam tollere dicatur.

SOLI DEO GLORIA!